

bijlage

Bijlage bij geannoteerde agenda JBZ-Raad 8-9 oktober

Appreciatie voorstel tijdelijke derogatie van de ePrivacyrichtlijn

Graag informeert de minister van Justitie en Veiligheid, mede namens de staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat, uw Kamer over de kabinetsappreciatie van het voorstel voor een tijdelijke derogatie van de ePrivacyrichtlijn inzake het gebruik van technologieën door nummeronafhankelijke interpersoonlijke communicatie dienstverleners voor het verwerken van persoonlijk en andere gegevens met als doel bestrijding van online seksueel kindermisbruik. De snelheid van het Brusselse onderhandelingsproces maakt het noodzakelijk in dit geval af te wijken van de gebruikelijke procedure en uw Kamer via deze geannoteerde agenda, in plaats van via een BNC-fiche, te informeren. Dit is in lijn met de werkwijze voor gevallen waar een spoedige reactie van Nederland noodzakelijk is.¹

Aanleiding

De Commissie presenteerde op 10 september jl. een voorstel voor een verordening voor tijdelijke derogatie van de ePrivacy richtlijn². De ePrivacy richtlijn waarborgt de bescherming van het privéleven, vertrouwelijkheid van communicatie en persoonsgegevens in de telecommunicatiesector. Met de inwerkingtreding van de Telecomcode op 21 december 2020 zal de definitie van elektronische communicatiediensten worden vervangen door een nieuwe definitie waardoor nummeronafhankelijke communicatiediensten zoals e-mail en internettelefonie hieronder vallen. Deze diensten zullen vanaf dat moment onder de ePrivacy richtlijn vallen. Dit zou als gevolg kunnen hebben dat nummeronafhankelijke communicatiedienstverleners ("dienstverleners") die nu vrijwillig bepaalde technologieën om seksueel misbruik te kunnen detecteren en daar vervolg aan te geven, dit in bepaalde gevallen niet langer kunnen doen.

Het voorstel zorgt ervoor dat het mogelijk blijft voor nummeronafhankelijke communicatiedienstverleners ("dienstverleners") om online kindermisbruik te kunnen detecteren en te rapporteren aan rechtshandavingsinstanties en om materiaal te kunnen verwijderen. Het gaat om een tijdelijke en afgebakende oplossing. De voorgestelde verordening (derogatie) zal aflopen in 2025 of eerder in geval van inwerkingtreding van het door Commissie in haar recent gepubliceerde strategie bestrijding kindermisbruik³ aangekondigde wetsvoorstel. Dit voorstel is voorzien voor het tweede kwartaal van 2021 en zou dienstverleners verplicht stellen om kindermisbruik te detecteren en vervolgens te verwijderen en aan te geven bij rechtshandavingsautoriteiten.

¹ Kamerstukken II 2016/17, 22 112 nr. 2232

² Richtlijn 2002/58/EC

³ Kenmerk BZDOC-730205501-28 dd. 25 september 2020

Essentie voorstel

Het voorstel is een verordening voor een tijdelijke en afgebakende derogatie van de toepassing van artikel 5(1) en artikel 6 van de ePrivacy richtlijn waarin de vertrouwelijkheid van communicatie en dataverkeer is geregeld. In het voorstel zijn ter bescherming van privacy waarborgen opgenomen, en tegelijkertijd de mogelijkheid aan dienstverleners geboden om door te kunnen gaan met het vrijwillig detecteren van kindermisbruik, het aan te geven bij rechtshandhavingsautoriteiten en het materiaal te kunnen verwijderen. Het gaat zowel om kindermisbruikmateriaal als het online benaderen van kinderen met seksuele doeleinden ("grooming"). De voorwaarden voor de derogatie zijn dat de gebruikte technologische toepassingen proportioneel, bewezen en betrouwbaar moeten zijn. Verwerking is beperkt tot het aantreffen van kindermisbruikmateriaal, waarbij dit niet verder mag gaan dan wat strikt noodzakelijk is, waaronder het aangeven bij rechtshandhavingsautoriteiten of het creëren van een unieke code ("hash") voor het toevoegen aan een database. Daarnaast moet de dienstverlener jaarlijks een rapport publiceren met daarin informatie over de gebruikte technologische toepassingen, verwerkingen en de daarbij toegepaste waarborgen inzake gegevensbescherming. In het voorstel loopt de verordening af in december 2025 of eerder in geval van inwerkingtreding van hierboven genoemde aangekondigde EU-wetgeving om dienstverleners te verplichten om kindermisbruik te detecteren en aan te geven en materiaal te verwijderen.

**Directie Europese en
Internationale
Aangelegenheden**

Datum
28 september 2020

Ons kenmerk
3037090

Nederlandse positie

Het kabinet steunt dit voorstel. De bestrijding van kindermisbruik is een topprioriteit voor het kabinet. Het kabinet heeft flink geïnvesteerd in een goede samenwerking met de private sector. Streven is daarbij dat hostingbedrijven zich vrijwillig actief inzetten voor het schonen en schoonhouden van hun eigen servers. Eén van de manieren waarop dat kan worden bewerkstelligd is door de gratis door het meldpunt Kinderporno in samenwerking met de politie aangeboden zgn. 'HashCheckService' (HCS).⁴ Een toenemend aantal hostingbedrijven gebruikt de service voor het schonen en schoonhouden van hun eigen servers. Het is daarom van belang dat hostingbedrijven dit vrijwillig kunnen blijven doen met betrouwbare technologische toepassingen.

Krachtenveld

De derogatie ePrivacyrichtlijn is door een groot aantal lidstaten positief ontvangen. De derogatie wordt als een belangrijke stap gezien in de strijd tegen kindermisbruik. De verwachting is dat het Europees Parlement dit voorstel zal verwelkomen aangezien zij actief zijn op de bestrijding van seksueel kindermisbruik.

⁴ De HCS is gekoppeld aan een 'Hash Database' (HD). Een (MD5) hash is een unieke digitale vingerafdruk van een foto. Zo heeft de politie een database gevuld met unieke hashes van bekend kinderpornografisch beeldmateriaal (de HD). Deze HD is ter beschikking gesteld aan het meldpunt Kinderporno bij het Expertisecentrum Online Kindermisbruik (EOKM); een belangrijke partner m.b.t. de aanpak van kinderpornografie en het schonen van het internet van deze strafbare content. Vervolgens is er een stuk software ontwikkeld door het EOKM genaamd de HCS. Met dit systeem is het mogelijk om hashes van beeldmateriaal te vergelijken met hashes die onderdeel zijn van de HD. Wanneer sprake is van een match of een 'positive hit' wordt het vergeleken materiaal aangemerkt als zijnde kinderpornografisch van aard. Diverse ICT-bedrijven (hostingproviders, e.d.) hebben zich inmiddels via een overeenkomst met het EOKM aangesloten op de HCS. Op deze manier kunnen zij hun eigen servercapaciteit scannen op de aanwezigheid van kinderpornografische content. N.a.v. detectie wordt overgegaan tot verwijdering door desbetreffende ICT-partijen. Deze actie draagt bij aan het schonen van het internet van bekend/recycled kinderpornografisch materiaal.

Bevoegdheid

Het kabinet heeft een positief oordeel over de bevoegdheid. Het voorstel is gebaseerd op art. 16 en art. 114 VWEU. Voor art. 114 VWEU is gekozen gezien de ePrivacyrichtlijn daarop is gebaseerd. Daarnaast is als rechtsgrondslag gekozen voor art. 16 VWEU gezien communicatie waarbij personen betrokken zijn vaak als persoonsgegevens kunnen worden gekwalificeerd. Beide voorstellen volgen de gewone wetgevingsprocedure, hetgeen betekent dat de Raad zal moeten instemmen met gekwalificeerde meerderheid, en dat het EP een medebeslissingsbevoegdheid heeft.

**Directie Europese en
Internationale
Aangelegenheden**

Datum
28 september 2020

Ons kenmerk
3037090

Subsidiariteit en proportionaliteit

Het kabinet heeft een positief oordeel over de subsidiariteit van het voorstel voor een verordening. Het optreden van de Unie kan fragmentatie voorkomen in geval lidstaten het op nationale wetgeving zouden baseren en nationale oplossingen niet tijdig kunnen worden geïmplementeerd. Bovendien kan een derogatie van bepalingen in de ePrivacy richtlijn voor bepaalde verwerkingsdoeleinden enkel op basis van Unie wetgeving. Het kabinet is gezien de aard van het internet voorstander voor een gezamenlijke EU-aanpak gezien materiaal eenvoudig kan worden verplaatst tussen servers in verschillende lidstaten.

Het kabinet heeft een positief oordeel over de proportionaliteit van het voorstel voor een verordening. Het is een tijdelijk en afgebakende derogatie met als duidelijk doel om te zorgen dat dienstverleners online kindermisbruik kunnen blijven detecteren en rapporteren en materiaal kunnen verwijderen. De voorwaarde dat gebruik moet worden gemaakt van betrouwbare en bewezen technologische toepassingen waarborgt dat het voorstel niet verder gaat dan noodzakelijk.

Financiële gevolgen

In de mededeling worden geen concrete voorstellen gedaan welke financiële gevolgen hebben voor de EU-begroting. Indien er toch gevolgen zijn voor de EU-begroting is het kabinet van mening dat de benodigde EU-middelen gevonden dienen te worden binnen de in de Raad afgesproken financiële kaders van het MFK 2014-2020 en het MFK 2021-2027, en dat deze moeten passen bij een prudente ontwikkeling van de jaarbegroting.

Eventuele budgettaire gevolgen worden ingepast op de begroting van het beleidsverantwoordelijke departement, conform de regels van de budgetdiscipline

Implicaties voor handhaving en uitvoering

Het voorstel heeft voor Nederland geen implicaties voor de handhaving en uitvoering.

Kabinetsreactie op het verslag van de Europese Commissie over de stand van de voorbereidingen voor de volledige tenuitvoerlegging van de interoperabiliteitsverordeningen

Naar aanleiding van het verzoek van de vaste commissie voor Justitie en Veiligheid van 11 september jl.⁵ doe ik u hierbij de kabinetsreactie toekomen op het verslag van de Europese Commissie over de stand van de voorbereidingen voor de volledige tenuitvoerlegging van de interoperabiliteitsverordeningen overeenkomstig artikel 78, lid 5, van Verordening (EU) 2019/817 en artikel 74, lid 5, van Verordening (EU) 2019/818⁶.

⁵ Kenmerk: 2020Z14198/2020D34770

⁶ COM(2020) 428 final

De Commissie geeft in het verslag aan na het in werking treden van de interoperabiliteitsverordeningen⁷ te zijn begonnen met het opstellen van de benodigde uitvoeringsmaatregelen. Zij heeft daarnaast een reeks forumbijeenkomsten georganiseerd om de voorbereiding met alle betrokken partners te bespreken met het oog op de doelstelling om uiterlijk eind 2023 alle EU informatiesystemen in overeenstemming te brengen met het interoperabiliteitskader. De Commissie concludeert dat de werkzaamheden met betrekking tot de uitvoering van de interoperabiliteitsverordeningen tot nu toe op schema liggen en binnen de begrotingsraming blijven. Wel wordt melding gemaakt van verschillende uitdagingen, zoals de beschikbaarheid van voldoende financiële en personele middelen en mogelijke vertraging ten gevolge van de Covid-19 crisis, met name wat betreft de ontwikkeling van het inreis-uitreissysteem. De Commissie geeft aan de acties van alle betrokken partijen te blijven coördineren en monitoren.

**Directie Europese en
Internationale
Aangelegenheden**

Datum
28 september 2020

Ons kenmerk
3037090

Het kabinet verwelkomt de coördinatie van de Commissie bij de implementatie van de interoperabiliteitsverordeningen. De voortgang van de implementatie bij alle lidstaten wordt in diverse EU gremia waarin Nederland vertegenwoordigd is, besproken en gemonitord, waaronder de forumbijeenkomsten van de Commissie. Het Ministerie van Justitie en Veiligheid heeft in 2018 een meerjarig programma Grenzen en Veiligheid ingericht dat zich bezighoudt met de nationale coördinatie op de implementatie van meerdere verordeningen op het gebied van Grenzen en Veiligheid. Het kabinet herkent de door de Commissie uitgelichte uitdagingen. De implementatie van de verordeningen brengt veel feitelijke activiteiten met zich mee (onder meer aanpassing van werkprocessen en ICT systemen, het opleiden van personeel en informatiecampagnes richting burgers) maar ook juridische maatregelen. De nadere operationalisering van diverse verordeningen op het terrein van Grenzen en Veiligheid wordt gecombineerd in één nationale uitvoeringswet welke in 2021 aan uw Kamer wordt aangeboden.

Het kabinet hecht aan een geïntegreerde realistische planning met mijlpalen op Europees niveau. In dat kader is de blijvende coördinatie en monitoring door de Commissie, alsook bespreking in EU-raadswerkgroepen en op de JBZ-Raad, van groot belang.

Besluit tot wijziging van Besluit nr. 1313/2013/EU betreffende een Uniemechanisme voor civiele bescherming

Uw Kamer heeft op 2 juli jl. verzocht nader te worden geïnformeerd over het voorstel voor een besluit tot wijziging van Besluit nr. 1313/2013/EU betreffende

⁷ Verordening (EU) 2019/817 van het Europees Parlement en de Raad van 20 mei 2019 tot vaststelling van een kader voor interoperabiliteit tussen de Unie-informatiesystemen op het gebied van grenzen en visa en tot wijziging van Verordeningen (EG) nr. 767/2008, (EU) 2016/399, (EU) 2017/2226, (EU) 2018/1240, (EU) 2018/1726 en (EU) 2018/1861 van het Europees Parlement en de Raad, Beschikking 2004/512/EG van de Raad en Besluit 2008/633/JBZ van de Raad;

Verordening (EU) 2019/818 van het Europees Parlement en de Raad van 20 mei 2019 tot vaststelling van een kader voor interoperabiliteit tussen de Unie-informatiesystemen op het gebied van politieële en justitiële samenwerking, asiel en migratie en tot wijziging van Verordeningen (EU) 2018/1726, (EU) 2018/1862 en (EU) 2019/816.

een Uniemechanisme voor civiele bescherming⁸. Over het voorstel is uw Kamer eerst op 3 juli jl. schriftelijk geïnformeerd⁹.

**Directie Europese en
Internationale
Aangelegenheden**

Het Europese civiele beschermingsmechanisme (UCPM) regelt een gemeenschappelijk niveau van preventie, paraatheid en response. In 2019 is het EU besluit over dit mechanisme verder aangepast, met name op het onderdeel response. Commissie en lidstaten hebben toen afgesproken om een voorraad van bepaalde response capaciteiten op te bouwen, de zogeheten rescEU capaciteiten. Het mechanisme bestaat sindsdien uit een civil protection pool (lidstaten kunnen op basis van vrijwilligheid bepaalde capaciteiten aanbieden) en een rescEU-pool.

Datum
28 september 2020

Ons kenmerk
3037090

Als gevolg van de Covid-19 crisis werd de noodzaak om medische rescEU voorraad te ontwikkelen urgenter. De Commissie heeft om die reden bepaalde lidstaten, onder wie Nederland gevraagd om de rol van beheerder van rescEU medische capaciteiten in overweging te nemen. De rol houdt in dat Nederland ten behoeve van de Commissie bepaalde capaciteiten ontwikkelt en opslaat. Uw Kamer is hierover op 4 juni jl. geïnformeerd¹⁰. Op basis van het solidariteitsbeginsel dat ten grondslag ligt aan het Europese civiele beschermingsmechanisme, heeft het kabinet besloten deze rol in te vullen. De aanvraag hiertoe is op 25 september jl. ingediend.

Voorstel tot wijziging UCPM besluit

Naar aanleiding van de ervaringen met de aanpak van Covid-19 heeft de Commissie een voorstel gedaan voor het verder aanpassen van het huidige UCPM-besluit. Doel van deze aanpassing is te garanderen dat de Unie haar burgers in Europa en daarbuiten doeltreffender steun kan bieden bij crises en in noodsituaties.

Het op 2 juni jl. gepresenteerde voorstel¹¹ van de Commissie heeft betrekking op de volgende onderdelen:

- Preventie en paraatheid: de Commissie stelt voor om deze onderdelen van het EU-mechanisme samen met de lidstaten te versterken door weerbaarheidsdoelen (resilience goals) op te stellen en het verbeteren en versterken van bestaande instrumenten en dienstonderdelen zoals het Early warning system. Hierbij zal worden samengewerkt met andere internationale organisaties die ervaring in dezen hebben en waar de meeste lidstaten reeds bij zijn betrokken. Ook wordt de rol van het Emergency Response Coordination Centre (ERCC) versterkt.
- Response: De Commissie stelt voor om het rescEU-instrument uit te breiden, onder andere door het mandaat van de Commissie te verbreden en dus rechtstreekse aanbesteding van rescEU capaciteiten door de Commissie mogelijk te maken. Ook wil de Commissie in gevallen van urgentie zelf uitvoeringshandelingen kunnen toepassen zonder voorafgaande voorlegging aan de lidstaten. Tevens wordt voorgesteld om de door de lidstaten verstrekte logistieke en vervoermiddelen verder aan te vullen. Verder stelt de Commissie voor om op basis van het verkregen mandaat rescEU capaciteiten buiten de EU te kunnen opslaan. De mogelijkheid om rescEU capaciteiten buiten de EU in te zetten wordt verder uitgebreid. Ten slotte stelt de Commissie voor om ook die rescEU capaciteiten die thans nog niet 100% worden vergoed ook voor 100% in aanmerking te laten komen. RescEU medische capaciteiten worden reeds 100% gefinancierd.

⁸ Kenmerk: 2020Z12107/2020D28130

⁹ Kamerstuk 21501-20, nr. 1573

¹⁰ Kamerstuk TK 25295, nr. 386

¹¹ COM(2020) 220 final

Het Duitse EU-voorzitterschap heeft aangegeven het inhoudelijke voorstel te willen splitsen van het financiële voorstel. Met deze splitsing wordt beoogd ruimte te bieden voor een voldoende afgewogen discussie in de Raad, voldoende tijd voor inhoudelijke besluitvorming en het zeker stellen van financiering voor het UCPM voor de komende jaren. Tijdens de Europese Raad van 17-21 juli jl is over de voorgestelde splitsing een akkoord bereikt. Uw Kamer is hierover op 24 juli jl. schriftelijk geïnformeerd ¹². In het MFK voor 2021-2027 is 1,1 miljard gereserveerd voor het Europese Civiele Beschermingsmechanisme, aangevuld met 1,9 miljard uit het herstelinstrument "Next Generation EU".

**Directie Europese en
Internationale
Aangelegenheden**

Datum
28 september 2020

Ons kenmerk
3037090

Proces

Momenteel wordt in de Raad zowel over het financiële als het inhoudelijke voorstel gesproken. Naar verwachting zal de Raadspositie op het financiële deel van het voorstel in lijn met het MFK akkoord in oktober worden vastgesteld, waarna de triloog kan beginnen. Het kabinet is voornemens met het financiële deel van het voorstel in te stemmen. Het inhoudelijke voorstel zal parallel aan dit proces verder in de Raad worden besproken. Veel lidstaten hechten aan een kwalitatief gedragen voorstel en hebben nog veel vragen ten aanzien van de inhoudelijke wijzigingsvoorstellen. Het vraagstuk van het Europese Civiele Beschermingsmechanisme staat nu niet op de agenda van de JBZ-Raad, maar zal mogelijk later dit jaar worden geagendeerd voor de JBZ-Raad.

Het Europees Parlement heeft op 16 september jl. met een grote meerderheid ingestemd met het aanpassingsvoorstel. Zowel de Commissie als het Europees Parlement zijn voorstander van een spoedige afhandeling.

Standpunt kabinet

Zoals uw Kamer is geïnformeerd bij brief van 3 juli jl.¹³ houdt het kabinet vast aan een goede balans tussen solidariteit en eigen verantwoordelijkheid. Bij de onderhandelingen over het aanpassingsvoorstel hanteert het kabinet het uitgangspunt dat lidstaten hun sterke verantwoordelijkheid en bevoegdheid ten aanzien van crisisbeheersing behouden. Daarbij acht het kabinet het van belang dat er eerst een gedegen evaluatie van UPCM plaatsvindt en meer informatie over de noodzaak van de wijzigingen wordt verkregen.

Het kabinet blijft voorts onverminderd inzetten op het versterken van preventie en paraatheid. In die zin ondersteunt het kabinet het ontwikkelen van weerbaarheidsdoelen. Ten opzichte van de voorstellen met betrekking tot response (rescEU) is het kabinet terughoudend. Zo is het kabinet vooralsnog niet overtuigd van de noodzaak van het direct aanbesteden van rescEU capaciteiten door de Commissie. Ook heeft het kabinet sterke voorkeur om uitvoeringshandelingen uitsluitend via lidstaten te laten lopen. De Commissie is verder om toelichting gevraagd op haar voorstel tot het plaatsen en mogelijk uitbreiden van de inzet van rescEU capaciteiten buiten de EU.

Publicatie Commissievoorstellen op het gebied van het asiel- en migratiebeleid

Op 23 september jl. heeft de Europese Commissie een plan met voorstellen op het gebied van asiel en migratie gepubliceerd¹⁴. Graag informeert de staatssecretaris van Justitie en Veiligheid u hierbij over de behandeling van deze

¹² Kamerstukken II 2019-2020, 21501-20, nr. 1575

¹³ Kamerstukken II 2019-2020, 21501-20 nr. 1573

¹⁴ COM (2020) 609 Mededeling Migratiepakket. Deelvoorstellen: COM (2020) 610, COM (2020) 611, COM (2020) 612, COM (2020)613, COM (2020) 614, COM (2020) 6467, COM (2020) 6469, COM (2020) 6470.

voorstellen. Vanwege de agendering van de gepubliceerde mededeling tijdens de aankomende JBZ-Raad, treft u in deze Geannoteerde Agenda een toelichting van het kabinet, vooruitlopend op de gebruikelijke werkwijze voor de beoordeling van nieuwe Commissievoorstellen via een zogenoemde BNC-fiche.

**Directie Europese en
Internationale
Aangelegenheden**

Datum
28 september 2020

Ons kenmerk
3037090

De Mededeling bevat een inhoudelijke toelichting en analyse van de Europese Commissie en gaat gepaard met negen deelvoorstellen, waaronder 5 wetgevingsvoorstellen. Zoals gebruikelijk in het geval van nieuwe Commissievoorstellen, wordt uw Kamer geïnformeerd over de kabinetsappreciatie daarvan via de BNC-fiches. De staatssecretaris van Justitie en Veiligheid zal uw Kamer versneld een BNC-fiche doen toekomen over de algemene mededeling. Deze ontvangt u uiterlijk 14 oktober a.s. Daarnaast zal ik uw Kamer nader informeren over de individuele deelvoorstellen, inclusief de appreciatie van het kabinet en de kabinetsinzet voor de onderhandelingen. Hiervoor zal de termijn van zes weken worden gehanteerd die voor BNC-fiches gebruikelijk is. Alvorens de BNC-fiches met uw Kamer zijn gedeeld zal het kabinet geen onomkeerbare besluiten nemen op de betreffende deelvoorstellen. Het proces in Brussel geeft daar ook geen aanleiding toe.

De wetgevingsvoorstellen zullen zoals gebruikelijk binnen de Raad in eerste instantie door experts worden behandeld om te komen tot een gezamenlijke Raadspositie. Wanneer een dergelijke positie gereed is, zal de JBZ-Raad daar mee moeten instemmen. Op basis van deze Raadspositie zal een zogenoemde informele trilooq plaatsvinden met het Europees Parlement en de Europese Commissie met als doel om tot een voor alle drie de instellingen acceptabel voorstel te komen.

De verwachting is dat het Duitse Voorzitterschap van de Raad van de Europese Unie zal wachten met de inhoudelijke behandeling van de deelvoorstellen. Vooralnog is het voornemens eerst een bredere, politieke discussie over het gehele plan in de Raad te faciliteren. Dit zou moeten resulteren in Raadsconclusies van de JBZ-Raad die uiterlijk december worden aangenomen. De inhoudelijke onderhandelingen van individuele wetgevingsvoorstellen zouden in dat geval onder Portugees Raadsvoorzitterschap aanvangen. Het kabinet kan deze aanpak steunen. Dit vanuit de gedachte dat de lidstaten via deze Raadsconclusies politieke richting kunnen geven aan de inhoudelijke onderhandelingen van individuele wetgevingsvoorstellen en daarmee kaders kunnen scheppen waarbinnen naar overeenstemming kan worden gezocht.

Gedurende de behandeling van deze voorstellen, zal ik uw Kamer voortdurend informeren via de Geannoteerde Agenda's van de JBZ-raad en de kwartaalrapportages van de JBZ-dossiers die uw Kamer ontvangt.